

ŞƏHİD VARSƏ, VƏTƏN DƏ VAR

BİR QIŞ AXŞAMI

“Ön söz” əvəzi

Yaşasaydı bu il 50 yaşını qeyd edəcəkdi. Amma ömrünün 30-cu baharında, həyatının çiçəkləndiyi bir vaxtda şəhidliyə qovuşdu.

Beş dost, beş yoldaş idilər. Beşi də doxsanıncı ilin əvvəllərində Ukraynaya gedərək iş birliyi yaratmışdılar. Vətənin səması-nı qara buludlar alanda bir yere yığışdılar. Qeyrət bu igid oğullara güc gəlmişdi. Məsləhətləşib qəti qərara gəldilər - Vətənin çətin, ağır günündə yad ölkədə qalmayı özələrinə sığışdırmadılar.

Natiq yoldaşlarından yaşca böyük idi. Sovet ordusunun tərkibində Almaniya iki il hərbi xidmət keçmişdi. Müxtəlif silahlardan atəş açmağı bilirdi. Əsgərlikdən qayıdanda əvvəlcə Lənkəran tərara müəssisəsində, daha sonra sənişindəşım avtobazasında çilingər işləmişdi. Qabaqcıl, peşəsinin ustası idi. Səmimiliyi, işgüzarlığı, sözbəximliyi ilə hamının hörmət və sevgisini qazanmışdı.

Beş yoldaş, beş igid...

Onları təlim məntəqəsindən birbaşa Ağdama - döyüş bölgəsinə gətirmişdilər.

Beş yoldaş, beş igid... Beşi də bir taborda vuruşurdu. Ağdamın Güllücə kəndi əldən-ələ keçirdi. Oğullar düşmənin başına od yağdırırdılar.

Qafqaz dağlarının ətəklərindən

dən Berlinədək çətin, ağır döyüş yolu keçmiş atası Babulla Manafov oğlunun könüllü olaraq cəbhəyə getməsindən sonralar xəbər tutdu.

-Yaxşı oğul Vətənin ağır günündə tanınar, - 80 yaşlı ata bildirdi. - Torpaqlarımızın müdafiəsində dayanmaq hər bir oğulun borcudur...

Teyyubə ananın ürəyi dözmədi, doluxsundu, yaylığının ucunu gözlərinə apardı, azacıq sonra öz-özünə təsəlli verib dedi:

-Vətənin ağır günüdür. Övladlarımız belə bir ağır gündə öz sözlərini deməsələr, bəs nə vaxt deyəcəklər?!

Beş yoldaş, beş igid... Beşi də bir-birinə arxa, dayaq... Güllücə kəndi təzəcə ələ keçmişdi. Susanlı kəndinə hücum gözlənirdi. Hücum ərəfəsində tabor komandiri üzünü döyüşçülərə tutdu.

-Kəşfiyyatçı lazımdır, - dedi. - Kim könüllü getmək istəyirsə, qabağa çıxırsın.

Natiq yoldaşlarına baxdı, beşi də qabağa çıxdı. Komandir üzünü onlara tutdu:

-Çətin, təhlükəli tapşırıqdır, - dedi.

Natiq dostlarından tez dilləndi:

-Qorxan gözə çöp düşər, komandir! Öldür var, döndü yoxdur. Əmin ola bilərsiniz, tapşırıq yerinə yetiriləcək!..

Kəşfiyyatçılar mürəkkəb

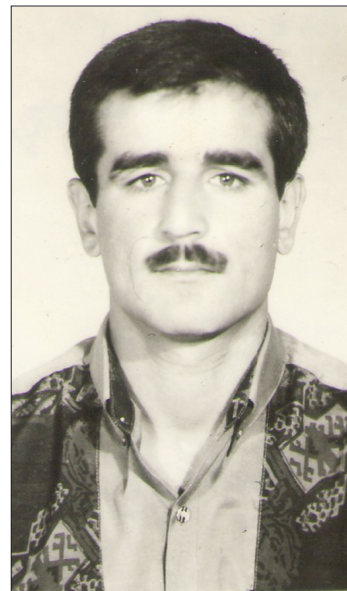
əməliyyat keçirməli idilər. Onlar düşmənin arxasına keçib sarsıdıcı zərbələr endirməklə ermənilərin diqqətini cəlb etməli və döyüşçülərimizin Susanlı kəndinə girmələri üçün əlverişli şərait yaratmalı idilər.

“Yeddi oğul istəyəm” filmində olduğu kimi, beş oğul - beş igid qarlı, şaxtalı bir qış axşamı tapşırıq ardınca yola düzəldi.

8 yanvar 1994-cü il idi.

Qardan ağ çalma bağlamış ağac və kolluqlarla əhatə olunan sahəyə çatanda azacıq dayanıb ətrafa göz gəzdirdilər. Ətraf sakitlik içində uyuyurdu. Sanki bu yerlərdə heç müharibə olmamışdı.

Erməni postuna az qalmış, necə oldusa, düşmən duyuyq düşdü. Kəşfiyyatçılar bir göz qırpımında ətrafa səpələndilər. Natiq özünü ağaca tərəf verərək silahını onlara yaxınlaşmaqda olan ermənilərə tərəf tuşladı. Sonra qumbaraları işə saldı. Qarın üzü düşmən qanına boyanmışdı. Görünür, düşmən kəşfiyyatçıları diri tutmaq fikrində idi. Mühasirə get-gedə daralırdı. Natiq yoldaşlarından birinin vurulduğunu görüb atışa-atışa ona tərəf qaçdı, döyüş dostunu çiyinə aldı və təhlükəsiz yerə çəkdi. Elə bu an nəmird düşmən gülləsi igid əsgər Natiq Manafovun haqladı. Snayper gülləsi başından dəymişdi.

Qardaşın qardaş haqqında hekayəti

Radioda “İgid əsgər” mahnısı oxunurdu. Mahnını dinləyə-dinləyə xəyala dalmışdıq. Qəhrəmanın böyük qardaşı Zakir Manafovla şəhər 1 saylı orta məktəbdə bir sinifdə oxumuşduq. Biz 1966-cı ildə onilliyi bitirən ili Natiq birinci sinifdə oxuyurdu. O zaman heç xəyalımıza da gəlməzdi ki, vaxt gələcək, Natiq kimi oğullar dövlətçiliyimiz, ərazi bütövlüyümüz uğrunda canlarını fəda edəcək, şəhidlik zirvəsinə yüksələcəklər.

Biz sinif yoldaşları - Qorxmaz Atakişiyev, Zakir Qurbanov və

bir də mən böyük qardaşa təsəlli verə-verə qalmışdıq.

Zakir Manafov Lənkəran sənişindəşım avtobazasında taksi sürücüsü işləmişdi. Rayonda nümunəvi, qabaqcıl sürücü kimi tanınırdı.

-Natiqdən ara-sıra məktublar alırdıq, - Zakir söhbətini davam etdirdi. - Sonuncu məktubunu Ağdamdan göndərmişdi. Yazırdı ki, növbəti hücumdan sonra onu üç günlüyə evə buraxacaqlar. Natiqi nişanlamaq istəyirdik. Deyirdi ki, qalsın müharibədən sonraya. Tale üzünə gülmədi, evə çiyinlərdə qayıtdı. Teyyubə anamız ömrünün son günlərində səksəkəli yatır, yuxusunu qayışdırırdığını deyirdi. “Natiq” deyə-deyə də həyatla vıdalaşdı.

“Son söz” yerinə

Vətən uğrunda həlak olmuş hər bir azərbaycanlı döyüşçünün hünəri qəhrəmanlıq dastanıdır. İgid əsgər Natiq Manafov anda sadıq qalaraq son damla qanına-dək vuruşdu, həyatının 30-cu ilində şəhidlik zirvəsinə yüksəldi. 30 yaş nədir ki? Sən demə, bu yaşda da örnək, nümunə ola biləcək bir ömür yaşamaq olarmış. Onun da bir neçə ilini odlar-alovlar içində keçirdi, gəncliyinin ən qaynar çağlarında sınaqlardan keçərək canını müstəqilliyimiz yolunda fəda etdi.

Lənkəranda Natiq Manafovun adını daşıyan bir küçə var. Bir vaxt o, bu küçədən işə gedib, doğma məktəbə uzanan yollar buradan keçib. Onu qəhrəmanlığa aparın yol da buradan başlanıb. Bu gün işə küçədən keçənlər Azərbaycan xalqının igid oğlunu hörmətlə xatırlayırlar.

✍ **Etibar Əhədov,**
Lənkəran Dövlət Universiteti
mətbuat xidmətinin rəhbəri